

LOSP 2018.gada notikumu apskats

2018.gada 18.decembris

GADA PANĀKUMS

Kopš 1.janvāra stājās spēkā grozījumi likumā par pievienotās vērtības nodokli (PVN), kas nosaka ieviest samazināto PVN likmi 5% apmērā Latvijai raksturīgiem svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem. Gada griezumā rezultatīvie rādītāji rāda, ka ieviestās izmaiņas ir veicinājušas ēnu ekonomikas samazināšanos, augļu un ogu tirdzniecības legalizāciju. Samazināts PVN visai svaigai pārtikai, ne tikai dārzeņiem un augļiem, jau daudz gadus ir 24 no 28 Eiropas Savienības valstīm. Dažās valstīs svaigai pārtikai PVN vispār nepiemēro. Lēmums ietekmē ne tikai dārzeņu un augļu cenas veikalos, bet arī naudas plūsmu saimniecībās un īpaši padara daudz neizdevīgāku "pelēkā tirgus" un PVN shēmotāju darbību. Līdz ar to atbrīvojas vieta tirgū vietējai produkcijai.

GADA LEPNUMS

Esam lepnī par visiem lauksaimniecības nozares pārstāvjiem, kurus esam virzījuši un kuri saņēmuši, gan valsts līmeņa atbalvojumus, gan nozares novērtējumus. Jo īpaši lepnī esam par Latvijas Darba devēju konfederācijas rīkoto sociālā dialoga 25. gadadienai veltīto LDDK Gada balvas 2018 pasniegšanas ceremoniju, kurā kā "Lauksaimniecības nozares līderis 2018" tika godināts LOSP valdes priekšsēdētājs Edgars Treibergs.

GADA CĪNA AR VĒJDZIRNAVĀM

Ne tikai Latvijas, bet visas pasaules problēma - mēģināt atrast vēlamo attīstības virzienu, kas nodrošinātu gan uzņēmējdarbības attīstību, gan vides saglabāšanu un risinātu lauku novecošanos un mazapdzīvotības problēmas. Jāmeklē un jāstimulē labākie scenāriji, kā attīstīt infrastruktūru, sākot ar ceļiem, kas ir katras valsts ekonomiskā asinsrite, beidzot ar izglītības un veselības sistēmas fleksibilitāti un pielāgošanu mūsdienu prasībām un attīstībai.

GADA SĒRGA

Joprojām straujā Āfrikas cūku mēra (ĀCM) izplatība Latvijas teritorijā, jo aizvien tiek konstatēti jauni saslimšanas gadījumi mežacūkām, kas aizvien uzliek papildus spriedzi un slogu cūkaudzētāju saimniecībām. Paralēli kā sērga izplatās arī satraukums lauku sētās, par traktortehnikas zādībām, kas kļūst aizvien grūtāk izsekojamas un biežākas, jo tehnikas vienības lauku sētās kļūst aizvien dārgākas un zagļiem iekārojamāki objekti.

GADA NERAŽA

Katastrofālā sausuma un karstuma ietekme uz augļkopības nozari. Iepriekšējā gadā bojātos augus, turpināja iznīcināt Latvijā viens no sausākajiem maija mēnešiem meteoroloģisko novērojumu vēsturē. Dārzi izkalta, bet tiem augiem, kas vēl spēja turēties pretī sausumam bira augļi, savukārt palikušie bija nelieli. Sausais un karstais laiks aktivizēja dažādu insektu savairošanos. Tādējādi nozare cieta ievērojamus ražas zudumus jau otro gadu pēc kārtas. Latvijas augļkopjiem tika nodarīti zaudējumi vairāk kā 40%, atsevišķām kultūrām pat vēl lielākos apmēros.

GADA PASĀKUMS

“Lauki ienāk pilsētā” - 8.septembrī nepamanīts nepalika Rīgā 11.novembra krastmalā Latvijas simtgades svinību ietvaros, Zemkopības ministrijas un “Fonda Latvijas lauksaimniecības attīstībai” rīkotais lielpasākums “Lauki ienāk pilsētā”. Paldies pasākuma rīkotājiem, kā arī visām LOSP dalīborganizācijām, saimniecībām, un visiem iesaistītajiem, kas radīja šo stāstu par saimniekošanu un dzīvi laukos, parādot, ka lauksaimniecība ir nozare, kas attīstās līdzī laimam un ir uz nākotni vērsta, lai spētu piesaistīt jaunus speciālistus, kas vēlas dzīvot un strādāt laukos.

GADA SADARBĪBA

Kārtējo reizi Baltijas lauksaimnieki protestā Briselē prasīja taisnīgākus tiešmaksājumus. 13.decembrī sadarbojoties visam 3 Baltijas valstīm, kopīgi atgādinājām par sevi, prasot vienlīdzīgus tiešmaksājumus. Ņemot vērā to, ka atbalsta maksājumi Baltijas lauksaimniekiem joprojām solās būt zem vidējā ES līmeņa un tieši tagad Eiropas Savienības (ES) līderi sāk sarunas par jauno septiņu gadu budžetu, atgādinājām par savām prasībām. Pie lauksaimniekiem devās arī visu trīs Baltijas valstu premjeri, solot valstu vadītāju sarunās Briselē aizstāvēt savu valstu intereses.

LOSP ir Eiropas Piena asociācijas biedrs, kas apvieno un aizstāv Eiropas Savienības piena ražotāju intereses. Tās valdē ir pārstāvji no 15 Eiropas valstīm un tā sadarbojas ar daudz saistītajām organizācijām, tajā skaitā arī LOSP. Mūsu pārstāvji šogad aktīvi piedalījušies dažāda mēroga sanāksmēs un konferencēs, kurās diskutēts par to, kā panākt uz nākotni vērstu un ilgtspējīgu piena ražošanu, kas ļautu lauksaimniekam nopelnīt pienācīgu dzīves līmeni.

2019.GADA MISIJAS

Turpināsim darbu, lai aizstāvētu vietējos ražotājus un cīnītos ar ēnu ekonomiku. Nemitīgi uzturam sarunas ar atbildīgajām institūcijām, lai risinātu jautājumu par esošo situāciju un kontrolēm tirgos, par importa un vietējās produkcijas īpatsvaru nesakrītību, kas liecina, ka liela daļa produkcijas tiek ieviesta bez nodokļiem. Jau gadiem cīnāmies ar ievestās produkcijas uzdošanu par pašu saražoto lauksaimniecības produkciju, pilnas informācijas nenorādīšanu tirgošanās vietā par tirgošanās dalībnieku, pārtikas aprites noteikumu neievērošanu, cenas norādīšanu bez PVN un kases aparātu neizmantošanu. Tāpēc LOSP joprojām pastāv uz elektronisko pavadzīmju sistēmas ieviešanu Latvijā, jo mūsu mērķis ir pircējiem nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu vietējo produkciju.

Turpināt vērtēt samazinātās PVN likmes augļiem, ogām un dārzeņiem rezultatīvos rādītājus, paralēli pierādot un panākot samazinātās PVN likmes ieviešanu arī gaļas un piena produktiem, jo tas ir viens no galvenajiem instrumentiem, lai nosargātu savu ražotāju produkcijas īpatsvara noturēšanu vietējā tirgū – pie tā arī šogad strādāsim.

Jau šogad aizsākām un nopietni turpinām darbu, lai Latvijai panāktu labāku ES finansējuma sadali un nosacījumus nākotnes Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) ietvaros. Neatbalstām Komisijas piedāvāto KLP finansējuma samazinājumu, jo salīdzinājumā ar finanšu periodu 2014-2020 KLP finansējums finanšu periodā 2021-2027 samazināsies par 5%, lai gan izaicinājumi un sabiedrības prasības pret lauksaimniekiem pieaug. Arī Komisijas piedāvājums daudzgadu finanšu periodam (2021-2027) paredz, ka Latvija saņems tikai 77% jeb 202 EUR/ha. LOSP turpinās cīņu par savu pozīciju: tiešajiem maksājumiem jābūt vienādiem visās ES dalībvalstīs, novēršot tiešo maksājumu atbalsta atšķirības starp ES dalībvalstīm, jo mūsu lauksaimniekiem tieši tāpat jācīnās ar visiem tiem pašiem izaicinājumiem, kā citiem ES zemniekiem.

Ņemot vērā aizvien pieaugošās darbaspēka problēmas lauksaimniecības nozarē, LOSP turpinās aizstāvēt īpašos noteikumus sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanai Likuma Par iedzīvotāju ienākuma nodokli ietvaros. Vairākus gadus ir piemēroti īpaši noteikumi par sezonas laukstrādniekiem, kas nodarbināti lauksaimniecības sezonas rakstura darbos

augļkoku, ogulāju un dārzeņu sējā vai stādīšanā, sējumu un stādījumu kopšanā, ražas novākšanā, augļu, ogu un dārzeņu šķirošanā. LOSP uzskata, ka šāds sezonas laukstrādnieku ienākumu nodoklis ir būtisks un jā saglabā, turklāt tas ir nepieciešams arī citās lauksaimniecības nozarēs, piemēram, graudkopībā, sezonas darbiem, tādiem, kā akmeņu lasīšana un sēklu lauku ravēšana.

Biedrība - Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP) - ir Latvijas lielākā un nozīmīgākā nacionālā līmeņa lauksaimnieku konsultatīvā padome, kas apvieno 58 lauksaimniecības nozaru un daudznozaru valsts līmeņa nevalstiskās organizācijas un kopumā pārstāv vairāk kā 14 200 ražojošo lauksaimnieku. LOSP iesaistās Latvijas lauksaimniecības un lauku attīstības politikas veidošanā un īstenošanā sadarbībā ar valsts likumdevējiem, valsts pārvaldes institūcijām, Zemkopības ministriju un citiem sociālajiem sadarbības partneriem.